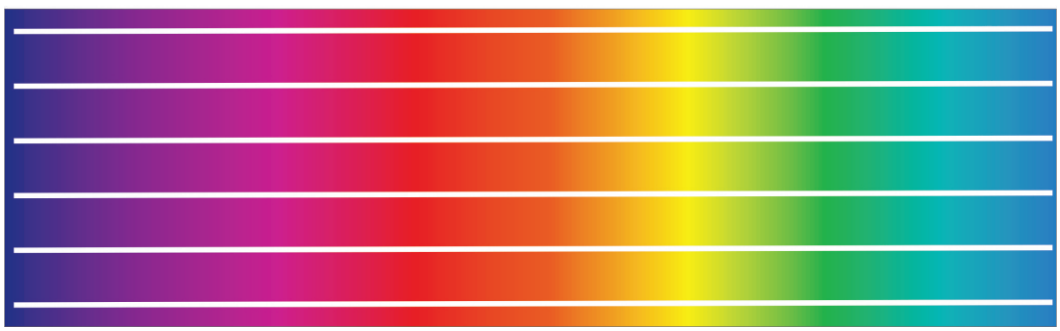
Eşref ADALI

Malezya

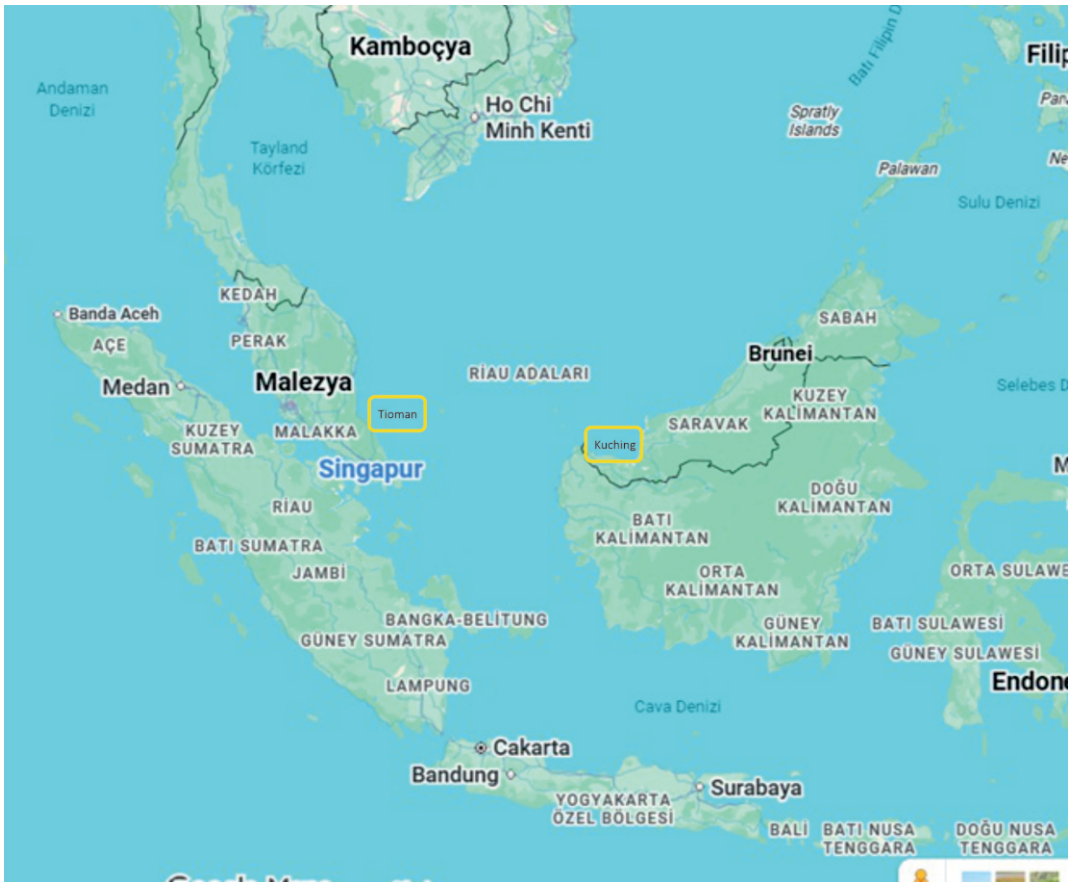
Sunuş

Bir konferans nedeniyle Malezya'ya yolum düştü. 2014 yılında Kuching'de düzenlenen bu konferansa Singapur üzerinde gittim. Konferans öncesinde Malezya'nın bazı yerleşim yerlerini görme şansım oldu. Konferans öncesi ve sonrası bu şansımı değerlendirdim. Malezya'da geçirdiğim zaman dilimi 2014 yılını Ekim ayının son haftası sayılabilir ancak bu bölgede hep yaz olduğunu hatırlatmak isterim.

Bu ülkede tanıtacağım yerler şunlardır:

- Tioman
- Mersing
- Kuching
- Sarawak

II - Sunuş

Malezya'nın konumu ve gördüğüm yerleri

İçindekiler

Sunuş 2

Malezya 1

- Etimoloji 2
- Tarihçe 3
- Coğrafya 4
- Biyoçeşitlilik ve Koruma 4
- Ekonomi 5
- Demografi 6
- Din 6

Tioman Adası 7

- Tarihçe 8
- Doğa 8
- Görülecek Yerler 9
  - Tekek 10
  - Tioman Deniz Parkı (Pusat Taman Laut Tioman) 11
  - Çağlayan 12
  - Juara 12
- Japamala 13

Mersing 15

- Masjid Jamek Bandar Mersing 16

Kuching 19

- Etimoloji 21
- Tarihçe 21
- Yönetim 22
- Coğrafya 23
- Gezilen ve Görülen Yerler 23
  - Sarawak Eyalet Yasama Meclisi Binası 23
  - Sarawak Nehri 24
  - Sarawak Botanik Bahçesi 25
  - Bahagian Camisi 26
  - Sarawak Cultural Village 27

Malezya

Malezya, Güneydoğu Asya'nın ucundaki yarımada ve bunun doğusunda bulunan adalarda yer alan bir ülkedir. Ülke Malezya Yarımadası ve Borneo Adası (Doğu Malezya) olarak anılır. Yarımada ve Borneo adası arasında Güney Çin denizi bulunur. Malezya yarımadasının Tayland ile kara ve Singapur, Vietnam ve Endonezya ile deniz sınırı bulunur. Doğu Malezya'nın Brunei ve Endonezya ile kara, Filipinler ve Vietnam ile deniz sınırları vardır.

Malezya'nın yönetim biçimi federal monarşidir. Coğrafyaya uygun olarak ülke 13 eyalete ve üç federal bölgeye ayrılmıştır. Ülkede iki başkent vardır: Kuala Lumpur ve Purajaya. Kuala Lumpur federal hükümetin yasama organının merkezi ve Putrajava federal hükümetin yürütme ve yargı organlarının bulunduğu başkenttir.

Ülkenin geçmişinin, XVIII. yüzyılda başladığı söylenir. Bu yüzyılda bölgede, İngiltere "Britanya Boğaz Yerleşimleri"ni oluşturur ve Malay krallığı bu bölgeye katılır. II. Dünya Savaşı sırasında Britanya Malayası, bölgedeki Amerikan sömürgeleri ve diğer sömürge ülkeler Japon İmparatorluğu tarafından işgal edilmiştir. Üç yıl süren Japon işgalin ardından Malaya, 1946'da kısa süre yaşayan "Malaya Birliği" (Malayan Union) çatısı altında yer alır. Bu birliktelik 1948'de "Malaya Federasyonu" olarak yeniden yapılandırılır. Malezya 31 Ağustos 1957'de bağımsızlığını ilan eder. Malaya 16 Eylül 1963'te o dönemde Britanya'nın taç sömürgeleri olan Kuzey Borneo, Sarawak ve Singapur ile birleşerek Malezya'yı oluşturur ancak 1965 ağustosunda Singapur bu birlikten ayrılır.

Ülkede çok sayıda etnik halk yaşamaktadır ve bu durum ülkenin çok kültürlü olmasına neden olduğu gibi siyasi yapısını da belirlemektedir. Nüfusun yaklaşık yarısı etnik olarak Malay, geri kalanını Çinli, Hintli ve yerli halklardır. "Bumiputra (yerli halk)" politikası, Malaylara pozitif ayrımcılık tanımaktadır. Anayasal olarak Malaylar Çinli ve Hintli yurttaşlara göre ayrıcalıklı statüye sahiptirler. Ülkenin resmi dili Malaycadır. Bu dile ölçünlü Malay dili denilebilir. İngilizce, ikinci bir dil olarak sayılır.

Malezya anayasasında İslam resmi din olarak yazılıdır ancak İslam olmayanlara inanç özgürlüğü tanınır. İslam dininden çıkış yasak iken İslam dinine geçişe izni vardır.

Siyasi yönetim için İngiliz yapısı örnek alınmıştır. Devlet başkanı ya da hükümdarı beş yılda bir, dokuz eyaletin hükümdarları atasından seçilir. Hükümetin başında başbakan bulunur.

Etimoloji

Sumatra çevresi veya Malaka Boğazı çevresindeki bölge X. Yüzyıldan beri "Malayadvipa" olarak anılmaktadır. Malezya adının bu sözcükten türetildiği, "Malaylar" veya "Malayların ülkesi" olarak anlamlandırıldığı düşünülmektedir. Bir başka görüşe göre Melayu Krallığı, adını Sungai Melayu'dan (Melayu Nehri) almıştır. Daha sonra Melayu adı Srivijaya ile ilişkilendirilmiş ve Sumatra'nın çeşitli bölgeleriyle, özellikle Malakka Sultanlığının kurucusunun geldiği düşünülen Palembang ile ilişkilendirilmiştir.

İslamlaşma döneminde Malakka'da etno-dinsel bir kimlik oluşturmuş ve "Melayu" terimi, "Malakkalılar" ile eşanlamlı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu terim, özellikle Malakka Sultanına sadık olan ve yerel Malay dili konuşan halkı tanımlıyor olabilir.

Bölgeyi sömürmek amacıyla ilk olarak gelen Portekizliler, bölgeye ve haklarına "Malayos" demişlerdir. Malakkalı müslüman tüccarlara "Melayu" adı verilmiştir. 1963 yılında, Malay Federasyonu devletlerinin Singapur, Kuzey Borneo ve Sarawak ile birleşerek yeni bir federasyon oluşturmasıyla birlikte "Malezya" (Malaysia) adı benimsendi.

Tarihçe

Malezya'daki yaşamın 40.000 yıl öncesine kadar indiği söylenmektedir. Malezya'nın çeşitli bölgeleri, MÖ XX ile MS X. yüzyıllar arasında "Deniz Yeşim Yolu" (Maritime Jade Road) ağında yer almıştır. Hindistan ve Çin'den gelen tüccarlar ve yerleşimciler MS I. yüzyıldan başlayarak bölgeye gelmişler, II. ve III. yüzyıllarda ticaret limanları ve kıyı kasabaları kurmuşlardır. Bunun sonucu olarak Malay Yarımadasında Hinduizm ve Budizm yayılmaya başlamıştır.

Langkasuka Krallığı, Malay Yarımadası'nın kuzey kesiminde yaklaşık II. yüzyılda ortaya çıkmış ve varlığını XV. yüzyıla kadar sürdürmüştür. VII. ve XIII. yüzyıllar arasında, Malay Yarımadasının güneyinin büyük bir kısmı denizci Srivijaya İmparatorluğu'nun bir parçasıydı. XIII. ve XIV. yüzyıllarda, Majapahit İmparatorluğu yarımadanın ve Malay Takımadalarının büyük bölümünü yönetmekteydi. XV. yüzyılın başlarında, eski Srivijaya'ya bağlı olan ve eski Singapura Krallığı'ndan kaçan bir kral olan Parameswara, Malakka Sultanlığı'nı kurdu. Parameswara'nın İslam'ı kabul etmesinin ardından bu dinin bölgedeki yayılımı hız kazandı. Malakka, bu dönemde bölgede önemli bir ticaret merkeziydi.

Malakka, 1511 yılında Portekizliler tarafından işgal edildi. Bölge daha sonra 1641'de Hollandalılar tarafından işgal edildi. 1786'da Kedah Sultanı'nın Penang Adası'nı İngiliz Doğu Hindistan Şirketi'ne kiralamasıyla birlikte Britanya İmparatorluğu Malaya'da görülmeye başlandı. İngilizler 1819'da Singapur kasabasını ve 1824'te İngiliz-Hollanda Antlaşması ile Malakka'nın yönetimini ele geçirdiler. 1826'da İngilizler Penang, Malakka, Singapur ve Labuan adalarını kapsayan "Boğaz Yerleşimleri" (Straits Settlements) adıyla kraliyet sömürgelerini oluşturdular. Sabah olarak bilinen bölge, hem Brunei Sultanı'nı ve Sulu Sultanı'nı 1877-1878 yıllarında ülkelerini İngilizlere teslim ettiler.

İkinci Dünya Savaşı sırasında Japon Ordusu Malaya, Kuzey Borneo, Sarawak ve Singapur'u işgal etti ve üç yıl kadar bu bölgede kaldılar. Japon işgali döneminde etnik gerilimler tırmandı ve milliyetçilik akımı güçlendi. Japonların Müttefik kuvvetler tarafından püskürtülmesinin ardından bağımsızlığa yönelik halk desteği arttı. Savaş sonrasında İngilizlerin, Malaya yönetimini "Malaya Birliği" (Malayan Union) adı verilen tek bir Kraliyet kolonisi çatısı altında birleştirmeyi hedeflediler. Bu hedefe Malaylar sert tepki verdiler. Bu tepkinin sonucu olarak, 1946'da kurulan Malaya Birliği kısa sürede feshedildi ve 1 Şubat 1948'de, İngiliz himayesi altındaki Malay eyaletleri hükümdarlarının özerkliğini kabul eden Malaya Federasyonu kuruldu.

1948'den sonra, özellikle çoğunluğu Çinlilerden oluşan ve Malaya Komünist Partisi önderliğindeki gruplar İngilizleri Malaya'dan çıkarmayı amacıyla eylemler başlattılar. Bu

eylemlerin sonucunda 31 Ağustos 1957'de Malaya, İngiliz Milletler Topluluğu'nun bağımsız bir üyesi oldu.

Coğrafya

Malezya, 330.803 km²'lik toplam yüzölçümüyle dünyanın en büyük 66. ülkesidir. Singapur, Batı Malezya'dan Johor Boğazı ile ayrılır ve buraya dar bir geçit yolu ve bir köprü ile bağlanır. Ülke ayrıca Endonezya, Vietnam ve Filipinler ile deniz sınırlarını paylaşmaktadır. Kara sınırları büyük ölçüde Perlis Nehri, Golok Nehri ve Pagalayan Kanalı ile belirlenmiştir. Deniz sınırları üzerinde anlaşmazlıklar sürmektedir. Sumatra ile Malezya Yarımadası arasında yer alan Malakka Boğazı, dünya ticaretinin %40'ını taşımasıyla küresel ticaretin en önemli geçiş yollarından biri sayılır.

Güney Çin Denizi ile birbirinden ayrılan Malezya'nın iki parçası, büyük ölçüde benzer doğaya sahiptir. Malezya Yarımadasının ve Doğu Malezya, kıyı ovalarından tepelere ve dağlara doğru yükselen bir arazi yapısı vardır. Malezya'nın toplam yüzölçümünün %40'ını oluşturan Malezya Yarımadası, kuzeyden güneye 740 Km doğudan batıya 322 Km'dir. Yarımadanın ortasından geçen sıradağlar ülkeyi ikiye ayırır. Yoğun ormanlarla kaplı olan bu dağlar, granit ve magmatik kayaçlardan oluşur. Ülkenin limanları yalnızca batı tarafında bulunur.

Borneo Adası'nın kuzeyini kapsayan Doğu Malezya'nın, 2.607 Km'lik bir kıyısı vardır. Kıyı bölgeleri, tepeler ve vadiler ile dağlık iç kesimler arasında bir dağılım gösterir. Sarawak'tan kuzeye doğru uzanan Crocker Sıradağları, Sabah eyaletini ikiye böler. Bu bölge, Malezya'nın en yüksek dağı olan 4.095 m yüksekliğindeki Kinabalu Dağı bulunur. Borneo Adası'nın güneyi Endonezya'nındır.

Malezya'nın iki yakasını çevreleyen çok sayıda ada bulunur; bunların en büyüğü Banggi'dir.

Bölgede, muson rüzgarlarının etkili olduğu ekvatoral bir iklim hakimdir. Sıcaklıklar, çevredeki okyanusların etkisiyle dengelenir. Nem oranı genellikle yüksektir ve yıllık ortalama yağış miktarı 250 cm'dir.

Biyoçeşitlilik ve Koruma

Ülkede yaklaşık 210 memeli türü bulunmaktadır. Yarımada Malezya'sında 620'den fazla kuş türü bulunmakta ve bunların birçoğu bölgedeki dağlara özgüdür (endemiktir). Malezya Borneo'sunda da çok sayıda endemik kuş türü bulunmaktadır. Ülkede, yaklaşık 150 yılan ve 80 kertenkele türü yaşamaktadır. Bunlara ek olarak 150 kurbağa türü ve binlerce böcek türü bulunmaktadır.

Malezya'nın karasularında Mercan Üçgeni (Coral Triangle) yer almaktadır. Sipadan Adası çevresindeki sular, dünyanın en yüksek biyoçeşitliliğe sahip sularıdır. Doğu Malezya sınırında yer alan Sulu Denizi, yaklaşık 600 mercan ve 1200 balık türüyle, biyolojik çeşitlilik açısından büyük önem taşır.

Malezya'da, yaklaşık 4.000 mantar türü olduğu belirtilmektedir.

2007 yılı verilerine göre Malezya'nın yaklaşık üçte ikisi ormanlarla kaplıdır. Bu ormanların bazılarının 130 milyon yıllık olduğu düşünülmektedir. Ormanlarda baskın olan ağaç türleri dipterokarp ailesine mensuptur. Sıcak-nemli iklimin etkisiyle Doğu Malezya'nın büyük bir kısmı eskiden yağmur ormanlarıyla kaplıydı. Bölgede yaklaşık 14.500 çiçekli bitki ve ağaç türü bulunmaktadır. Malezya'da yağmur ormanlarının yanı sıra, 1.425 Km^2'yi aşkın mangrov alanı ve geniş çapta turba ormanı bulunmaktadır. Daha yükseklerde meşe, kestane ve ormangülü (rhododendron) türleri, dipterokarp ağaçlarının yerini alır. Yarımada Malezya'sında tahminen 8.500, Doğu Malezya'da ise 15.000 damarlı bitki türü bulunduğu tahmin edilmektedir.

Ekonomi

Malezya, görece, devlet odaklı ekonomisi yürürlüktedir. Ekonomi içinde hizmet sektörü %53,6, sanayi sektörü %37,6 ve küçük ölçekli tarım sektörü yaklaşık %8,8 oranında yer almaktadır.

Malezya, dünyanın en büyük 23. ihracatçısı ve 25. ithalatçısı konumundadır. Çin kökenliler nüfusun yaklaşık dörtte birini oluşturmalarına karşın, ülkedeki piyasa değerinin %70'ini ellerinde bulundurmaktadırlar.

Malakka Boğazı uluslararası ticaret ve imalat sanayi ülkenin geçiş noktası olması nedeniyle ülkenin önemli gelir kaynaklarından biridir. Malezya doğal kaynaklar ve tarımsal ürünler ihraç eden bir ülkedir. İhraç ürünleri arasında petrol önemli yer tutar. Malezya, OPEC+ kartelinin bir üyesidir. Ülke geçmişte kalay, kauçuk ve palmiye yağı üretiminde dünyanın lideri konumundaydı. Malezya, dünyanın en büyük palm yağı üreticilerinden biri olmaya devam etmektedir.

Turizm, imalat ve emtia sektörlerinin ardından Malezya'nın GSYİH'sine en büyük katkıyı sağlayan üçüncü sektördür.

Ülke, İslami bankacılık alanında bir merkeze dönüşmüş olup bu sektörde yüksek sayıda kadın çalışana sahip ülkedir.

Demografi

Malezya vatandaşları yerel etnik kökenlere göre ayrılmakta olup, %70,6'sı *bumiputera* (yerli halk) olarak kabul edilmektedir. En büyük halk grubu, anayasada Malay gelenek ve kültürünü uygulayan Müslümanlar olarak tanımlanan Malaylardır. Bu grup siyasi açıdan baskın bir role sahiptir. Yerli halk statüsü Sabah ve Sarawak'taki Malay olmayan yerli gruplara da tanınmaktadır.

Yarımadada, topluca "Orang Asli" olarak bilinen çok daha küçük sayılarda yerli veya Aborjin gruplar da bulunmaktadır.

Yerli halkın dışındaki nüfusun %22,1'ini Çinliler, %6,5'ini ise Hintliler oluşturmaktadır. Yerel Çinliler tarihsel olarak iş dünyasında daha baskın bir konumda olmuşlardır. Yerel Hintliler ise çoğunlukla Tamil kökenlidir.

Malezya vatandaşlığı, ancak anne ve babası Malezya vatandaşı olan bir çocuğa verilir. Her vatandaşa 12 yaşında "MyKad" adı verilen biyometrik akıllı bir kimlik kartı verilir ve bu kartın her zaman taşınması zorunludur.

Din

Anayasa din özgürlüğü tanırken, İslam ülkenin dini olarak tanımlanmıştır. Müslümanlar için din değiştirme veya dinden ayrılma özgürlüğü sınırlıdır. Nüfusun yaklaşık %63,5'i İslam, %18,7'si Budist, %9,1'i Hristiyan, %6,1'i Hindu ve %1,3'ü Konfüçyüs, Taoizm ve diğer dinlere inanmaktadır. Sarawak ve Penang eyaletleri ile Kuala Lumpur federal bölgesi, Müslüman olmayanların çoğunlukta olduğu bölgelerdir.

Malezya'da İslamlar mezhep olarak Şafi'dir. Müslümanlar, dinlerini ilgilendiren konularda Şeriat Mahkemelerinin (Syariah Courts) kararlarına uymakla yükümlüdür. Şeriat mahkemelerinin yetki alanı; evlilik, miras, boşanma, dinden dönme, din değiştirme, velayet ve sınırlı kapsamda İslami ceza hukuku gibi konularda yalnızca Müslümanlarla sınırlıdır. Sivil mahkemelerinkine benzer bir hiyerarşik yapıya sahip olan Şeriat mahkemelerinin yetki alanına, bunların dışındaki hiçbir ceza veya hukuk davası girmez. Sivil mahkemeler ise İslami uygulamalarla ilgili davalara bakmaz.

Tioman Adası

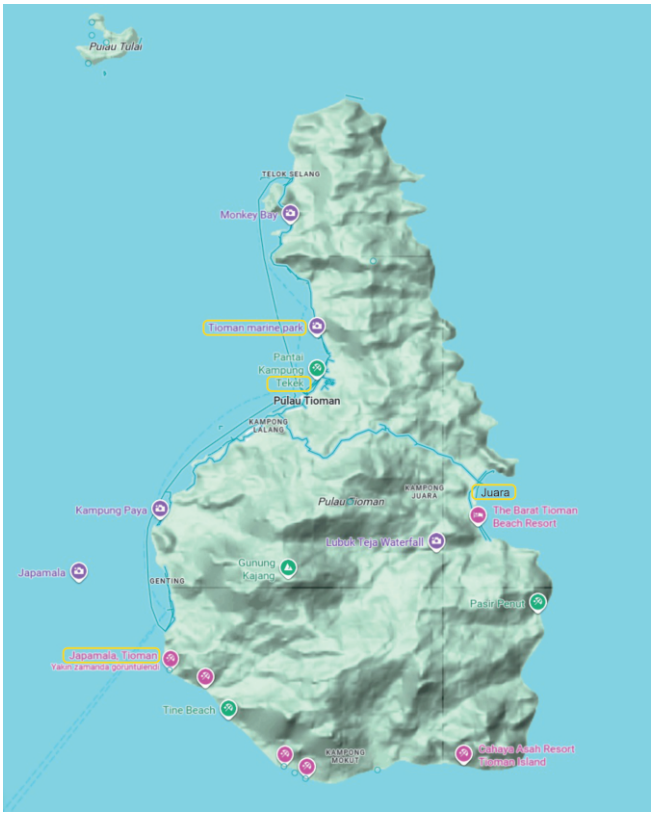
Malezya Yarımadası'nın doğu kıyısından 39 Km uzaklıkta yer anlan bir adadır. Adanın kuzey güney uzunluğu 20 Km ve doğu batı uzunluğu 12 Km'dir.) Adada yedi köy bulunmaktadır. Bu köylerin en büyüğü Kampung Tekek'tir.

Yoğun ormanlarla kaplı olan Tioman adasının nüfusu çok seyrektir. Adanın çevresinde çok sayıda mercan resifi bulunur. Bu nedenle tüplü dalış, şnorkelli yüzme ve sörf için çekici bir yerdir. Gümrüksüz alışveriş statüsüne sahip olan adada, turistlere yönelik çok sayıda tatil tesisi ve bungalov bulunmaktadır.

Adaya ulaşım, Mersing ve Teluk Gading kıyı kasabalarından kalkan feribotlar ve hava yoluyla sağlanmaktadır. Adada bulunan Sultan Abdul Aziz Shah Havalimanı küçük olmasına nedeniyle küçük uçaklara hizmet vermektedir. Havalimanının pistinden kalkan uçaklar karşılarında bir dağı görmektedir.

8 - Tioman Adası

Tioman adasına gitmek için Singapur'dan kara yoluyla Mersing'e ardında deniz yoluyla adaya geçmem gerekti. Kara yolu yaklaşık 150 Km ve 2,5 saat sürdü. Deniz yolu Km ve hızlı tekneyle bir saate yakın sürdü.

Tioman Adasında görülen yerler

Tarihçe

Tioman, binlerce yıldır Avustronezya kökenli balıkçılar tarafından uğrak yeri tatlı su ile odun kaynağı olarak kullanılmıştır. Son bin yıl boyunca, Champa'ya giden Çin, Arap ve Avrupa ticaret gemileri bu adada duraklamışlardır.

İkinci Dünya Savaşı sırasında Tioman hem İngiliz hem de Japon donanmaları için konaklama alanı olmuştur. Adanın sularında yatan HMS Repulse ve HMS Prince of Wales savaş gemileri bunu kanıtlamaktadır.

Tioman Adası'nda üç kattan yüksek binalara izin verilmemektedir.

Doğa

Çeşitli deniz yaşamının yanı sıra, adanın iç kesimlerindeki yağmur ormanı bölgesi 1972 yılında Pulau Tioman Yaban Hayatı Koruma Alanı olarak koruma altına alınmıştır. Ancak, 1984 yılında tarımsal ve turistik kalkınma amacıyla özgün koruma alanının büyük bir kısmı feda edilmiştir. Geriye kalan alan yaklaşık 8.296 hektardır.

Adada, görkemli fırkateyn kuşu da dahil olmak üzere toplam 45 memeli ve 138 kuş türü arasında binturong, uzun kuyruklu makak, yavaş loris, siyah dev sincap, kırmızı dev uçan sincap, cüce geyik (fare geyiği), fırça kuyruklu oklu kirpi ve palmiye misk kedisi gibi koruma altındaki çeşitli memeli türleri bulunmaktadır.

Tioman, kıyılarına özgü (endemik) türlere de ev sahipliği yapmaktadır. Kıyıda yürüyen yayın balığı (Clarias batu) ve Kajang Dağı'nda yaşayan Kajang ince yaprak kurbağası (Kajang slender litter frog) gözlenebilir.

Tioman Adası Deniz Parkı mercan resifi, deniz çayırı yatağı ve mangrov ormanı olmak üzere üç deniz ekosistemine ev sahipliği yapmaktadır.

Mercan resifleri, nesli tükenme tehlikesi altındaki üç türü (Alveopora minuta, Isopora togianensis ve Pectinia maxima) barındırmaktadır.

Deniz çayırı yatakları 3 deniz çayırı türünü barındırır ve bu çayırlar Kampung Air Batang, Kampung Genting, Teluk Nipah, Teluk Mukut yakınlarında ve Japamala Resort ile Pasir Cina arasında bulunur.

Görülecek Yerler

Malezya'nın doğu kıyısından yaklaşık elli kilometre açıkta yer alan küçük ve dağlık bir kara parçası olan Tioman Adası, sık ormanları, kumsalları ve berrak yeşil sularıyla, köy atmosferini yansıtan dingin bir yer. Time dergisi 1970'lerde burayı dünyanın en güzel adalarından biri ilan etmişti.

Son birkaç on yılda pek çok şey değişmiş olsa da, adanın o sakin ve rahat yaşam tarzı varlığını koruyor. Asfalt yolun ve trafiğin yok denecek kadar az olduğu, temiz havanın ve derin bir huzurun hüküm sürdüğü bu yerde hayat çok daha ağır bir tempoda akıyor.

Tioman'ın çekiciliğini korumasının ardında, adada aşırı yapılaşmanın olmaması yatıyor. Konaklama seçeneklerinin büyük kısmını, bizzat aynı arazide yaşayan ailelerin işlettiği mütevazı bungalovlar oluşturuyor.

Tioman'a gitmek için en uygun mevsim Nisan Ekim ayları arasıdır. Özellikle şnorkelle yüzenler ve dalgıçlar için en iyi hava koşullarını yakalamak adına Tioman'a gitmek için en uygun zaman bu dönemdir. Dalış sezonu Kasım ayı civarında sona erer.

Su sıcaklıkları ve görüş mesafesi iyileştiği için dalgıçlara Şubat ayından itibaren ziyaret etmeleri önerilir. Ancak sezonun çok erken dönemlerinde, koşullar ve görüş mesafesi yeterince iyi olmayabileceğinden, adanın açıklarındaki dalış noktalarına gitme ihtimaliniz daha düşüktür. Mükemmel dalış koşulları için en iyi ziyaret zamanı, görüş mesafesinin yaklaşık 30 m olduğu Mart-Haziran ayları arasıdır.

Adada gördüğüm yerler şunlardır:

10 - Tioman Adası

- Tekek
- Tioman Marine Park
- Çağlayan
- Juara
- Japamala

Tekek

Kampung Tekek, Tioman Adası'nın (Pulau Tioman) en büyük köyü, idari merkezi ve ticaret merkezidir. Genellikle adanın ana "kasabası" veya başkenti olarak kabul edilir.

Tekek (2014)

Tioman Adası gümrüksüz satış bölgesi olduğu için, adanın en gelişmiş yeri olan Tekek köyü, ucuz alkol ve tütün ürünleri satın alınabilen "tekel" mağazaları ve marketleri ile bilinir.

Adanın batı kıyısında 3 kilometrelik bir sahil şeridi boyunca uzanan Tekek, yerel Malay köy yaşamı ile modern turizm olanaklarını bir arada sunar. Tioman Adası'ndaki tek sağlık kliniği, postane, bir banka (BSN) ve adadaki nadir ATM'lerden biri Tekek'te bulunur.

Sultan Abdul Aziz Shah Havalimanından kalkan bir uçak (2014)

Mersing veya Tanjung Gemok'tan kalkan feribotların ana duraklarından biridir (Tekek İskelesi). Ayrıca adanın diğer tarafındaki Juara köyüne giden tek kara yolu buradan başlar. Adanın küçük havalimanı da buradadır. Pistten kalkan uçaklar karşılarında yüksek bir dağ görürler ve hemen sola doğru dönmek zorundadır. Havalimanı ancak küçük uçaklara hizmet verebilmektedir.

Köyün hemen kuzeyinde yer alan deniz yaşamı koruma alanı Marine Park Centre ve açıklarındaki Renggis Island, adanın en popüler şnorkel ve dalış noktaları arasındadır. Köyde çok sayıda PADI onaylı dalış merkezi hizmet verir.

Tekek'ten adanın doğusundaki sörf köyü olan Juara'ya giden popüler bir yağmur ormanı yürüyüş rotası (Tekek-Juara Trail) bulunur.

Pantai Kampung Tekek berrak suları, hindistan cevizi ağaçları ve sakin atmosferi ile bilinir.

Tioman Deniz Parkı (Pusat Taman Laut Tioman)

Tekek'in doğu ucunda yer alan Deniz Parkı, Tioman'ın su altı mirasını tanıtan bir bilgi merkezine ev sahipliği yapan bir mercan koruma alanıdır. Ada çevresi turlarına katılan turistlerin şnorkelle dalış noktalarından biri olan bu parkta, derin sularda sınırlı miktarda mercan resifi bulunsa da, bölge zengin bir balık çeşitliliğine sahiptir.

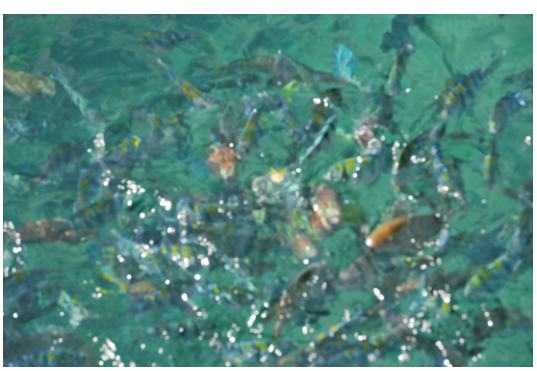
Kumluk dip üzerine bilinçli olarak batırılmış ahşap ve çelik balıkçı teknesi batıklarına, yapay resif bloklarına ve dağınık sert mercan resif tepelerine ev sahipliği yapar. Sakin suları sayesinde adada kontrol dalışları, navigasyon alıştırmaları ve gece dalışları için ana merkez konumundadır.

Küçük plaj alanından uzanan bir iskele, ziyaretçilerin dilerlerse ıslanmadan resiflere doğru yürümelerine ve balıkları beslemelerine olanak tanır. Çoğu ziyaretçi burada şnorkelle dalış yapmayı tercih eder. Deniz Parkı ve bilgi merkezine giriş ücretsiz olup, her iki tesis de her gün 09.30 ile 18.00 saatleri arasında hizmet vermektedir.

Tioman Deniz Parkı (2014)

30 metreye kadar görüş mesafesi sunan sığ kıyılarıyla renkli balıkları, yavru köpekbalıklarını ve vatozları görmek için ideal bir ortam sağlayan bir yerdir. Deniz üzerindeki iskeleden denizin derinlikleri görülebilmektedir. İskeleden balıklar beslenebilmektedir. Şnorkelli dalış, yüzme ve balık besleme etkinlikleri için harika bir noktadır. Ziyaretim sırasında balıkları besledim ve yeme gelen balıkların fotoğraflarını çekebildim.

İskeleden balıklar (2014)

Deniz parkına Tekek köyü bölgesinden kısa bir yürüyüşle veya tekne yolculuğuyla ulaşılabilir.

Çağlayan

Tekek'ten, adanın doğusundaki Juara'ya giden yol üzerinde bir çağlayanın olduğu söylendi. Araçtan inip yürüyrek çağlayana gittik. Çağlayan dedikleri çok cılız bir su idi. Çağlayana doğru yürürken ağaçlarda çok sayıda maymunun dolaştığına tanık oldum.

Çağlayan (2014)

Juara

Adanın doğu yakasında yer alan Juara, özellikle deniz kaplumbağalarının korunduğu ve bakıldığı için ilgimizi çekti. Ayrıca koy çok güzeldi, yüzme şansımız oldu.

Jaura görece pahalı ve ailelere hizmet veren konaklama olanakları sunmaktadır. Koyda lüks yatlar demirlemektedir.

Mevsim ne olursa olsun genellikle sakin olan Juara, Tioman'ın doğu yakasında konaklamak için tek plaj seçeneğidir ve tartışmasız adanın en iyi kum ve yüzme imkanlarından bazılarını sunmaktadır. Diğer plajların aksine, ölü mercan çok azdır.

Juara Kumsalı (2014)

Biraz önce söylediğim gibi Jaura'ya kaplumbağa koruma ve bakım hizmetlerini görmeye ve biraz da yüzmek amacıyla geldim. Kaplumbağaların bakımını yapan gönüllüler ile tanışma olanağım oldu. Yaptıklarını izleyebildim.

Juara Kaplumbağa Projesi

2001 yılında Juara Koyu'ndaki yumurtlama kumsallarını koruyan tek bir kuluçka merkezi olarak hayata geçti. Yirmi yılı aşkın bir süre sonra proje; Tioman Adası'nda deniz kaplumbağalarının korunması, mercan resiflerinin iyileştirilmesi, sürdürülebilirlik ve toplum eğitimi alanlarında faaliyet gösteren bağımsız bir sivil toplum kuruluşuna dönüştü.

Juara'daki kaplumbağa yuvalama kumsallarını korumak amacıyla Malezya Balıkçılık Departmanı tarafından kuruldu.

Başlangıçta beş yıl sürmesi planlanan projenin sona erme vakti gelmişti. John Amos çalışmaları sürdürmek üzere devreye girdi ve JTP, UWCSEA Singapur'un desteğiyle bağımsız bir kuruluş haline geldi. Pahang Kraliyet Ailesi, TAT girişimi aracılığıyla sürece dahil oldu ve özel bir koruma merkezi inşa edildi. Çalışmalar kaplumbağaların ötesine geçerek mercan resifi rehabilitasyonu, çevre eğitimi ve atık yönetimini de kapsayacak şekilde genişletildi.

Juara Kaplumbağa Koruma Örgütü (2014)

Dünyanın dört bir yanından 200'ü aşkın gönüllü, öğrenci ve araştırmacı her yıl JTP'ye katılmaktadır.

Gönüllü Katılımcılar

Gönüllüler programı Juara Kaplumbağa Projesi'nde (Juara Turtle Project) hiçbir gün bir diğerinin aynısı değildir. Gönüllüler; çalışmaları sadece kenardan izlemek yerine, gerçek koruma projelerinde personeller, araştırmacılar ve yerel ortaklarla omuz omuza çalışarak sürece doğrudan katkıda bulunurlar.

Yapılan işler, mevsimlere, hava koşullarına ve her bir projenin gereksinimlerine göre değişiklik gösterir. Gönüllü olanlar ister bir hafta isterlerse birkaç ay kalabilirler. Bu süre içinde gönüllüler JTP'nin ve daha geniş Juara topluluğunun günlük yaşamının bir parçası haline gelirler. Gönüllü olmak için herhangi bir ön deneyim gerekmez.

Staj

Kampta staj olanağı da sunulmaktadır. Staj programlarında, aktif bir doğa koruma kuruluşunda gerçek doğa koruma çalışmalarını, yapılandırılmış eğitimi ve profesyonel mentorluğu bir araya getiriyor. Yalnızca günlük işlere yardımcı olmanın dışında, beceriye dayalı modeller sayesinde her stajyer tanınmış yetkinlikler ve anlamlı profesyonel deneyimler kazanıyor

Japamala

Japamala Resort by Samadhi, Tioman Adası'nın güney kıyılarında yer butik eko-resorttur. El değmemiş 11 dönümlük tropikal bir yağmur ormanının içinde, kendine ait özel beyaz kumlu bir plajda kurulmuştur.

14 - Tioman Adası

Doğaya saygılı felsefesiyle bilinen bu oteldeki hiçbir ahşap villa veya şale inşa edilirken hiçbir ağaç kesilmemiş ve kayaların yeri değiştirilmemiştir.

Tioman adasında bu otelde konakladım.

Japamala (2014)

Mersing

Mersing Malezya'nın Johor eyaletindeki Mersing İlçesi'nin merkez kasabadır. Kasaba, Malezya Yarımadası'nın doğu kıyısının güney ucunda yer almaktadır.

Mersing kasabası çeşitli nedenlerle büyük önem taşımaktadır:

- Johor eyaletinin doğu yarısındaki (diğeri Kota Tinggi olmak üzere) sadece iki büyük kasabadan biridir.
- Güney ve doğu Johor'u, Pahang eyaletinin başkenti Kuantan da dahil olmak üzere Pahang'ın doğu kıyısına bağlayan ana kara yolu (Federal Yol'un bir parçası) üzerinde yer alır.
- Ayrıca Sultan Iskandar Deniz Parkı'na bağlı Rawa Adası ve Pahang'daki Tioman Adası gibi yakındaki açık deniz adalarına giden feribotların ana kalkış noktasıdır.

16 - Mersing

Malezya'nın Johor eyaletindeki Mersing, Tioman ve Rawa gibi açık deniz adalarına ulaşım sağlayan başlıca feribot noktası olarak bilinen bir sahil kasabası ve Mersing Bölgesi'nin merkezidir.

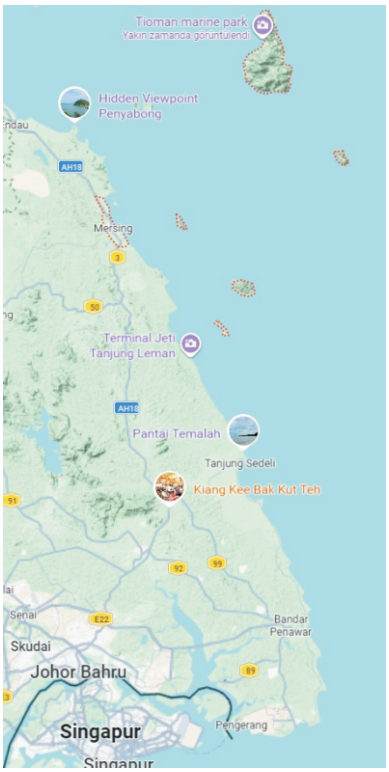
Malezya Yarımadası'nın doğu kıyısında, Johor Bahru'nun yaklaşık 136 km kuzeydoğusunda yer alır.

Geleneksel ahşap tekneleri, yerel deniz ürünleri mekanları ve büyük şehirlere kıyasla daha sakin yaşam temposuyla dikkat çeken, rahat bir balıkçı kasabasıdır.

Mersing Liman Merkezi (Mersing Harbour Centre); bilet işlemleri, turist bilgilendirme hizmetleri ve feribot seferleri için ana terminal işlevi görür.

Tioman Adası, Rawa Adası ve Pulau Besar'a buradan feribot ve sürat tekneleri kalkmaktadır.

Önemli yapılar arasında tepede yer alan Masjid Jamek Bandar Mersing camisi ile bölgedeki Çin ve Hindu tapınakları bulunur.

Mersing

Tioman Adasına gitmek için, Singapur'dan karayolu ile Mersing'e geldim. Tioman'da dönüşte Mersing'e geldiğimde tepede konumlanmış Mersing Camisini ziyaret etmek istedi. Buna zamanım da oldu.

Masjid Jamek Bandar Mersing

Mersing Camisi, Mersing kasabasının en belirgin ve tarihi inanç merkezlerinden biridir. Kasabanın merkezinde, Bukit Timbalan (Timbalan Tepesi) adı verilen ve deniz seviyesinden yaklaşık 80 m yükseklikte bulunan merkezi bir tepe üzerinde konumlanmıştır. Bu stratejik konumu sayesinde cami, Güney Çin Denizi, Mersing Nehri ve çevredeki adaların manzarasını sunmaktadır.

Jamek Bandar Mersing Camisi (2014)

Caminin yapımına 1956 yılında başlanmış, Malezya'nın bağımsızlığını kazandığı yıl olan 27 Eylül 1957 tarihinde resmi olarak tamamlanarak ibadete açılmıştır. Mavi ve beyaz renklerin hakim olduğu sakin bir mimari tasarıma sahiptir. En dikkat çekici özelliklerinden biri, geçmişte mavi renkte olan ancak geçirdiği büyük restorasyon ve yenileme çalışmalarının ardından göz alıcı bir altın sarısı renge dönüştürülen kubbesidir. Gün ışığında parıldayan bu altın kubbe ve minaresi, kasabaya yaklaşırken uzak mesafelerden bile rahatça seçilebilmektedir.

Sadece bir ibadethane olmanın ötesinde, Mersing'deki yerel balıkçı topluluğu ve sakinler için birlik beraberliği simgeleyen kültürel bir merkezdir. Günlük duaların yanı sıra cuma namazlarında tamamen dolan cami; yardım etkinliklerine, dini eğitimlere ve topluluk buluşmalarına da ev sahipliği yapar.

Jamek Bandar Mersing Camisinin Kubbesi (2014)

Cami, huzurlu atmosferi ve sunduğu eşsiz manzara nedeniyle Tioman Adası'na veya çevre adalara geçmek üzere Mersing limanını kullanan gezginlerin ve turistlerin de sıkça uğradığı bir noktadır. Uygun ve saygılı kıyafetler giyildiği sürece Müslüman olmayan ziyaretçilerin de cami çevresini gezip manzarayı seyretmesine izin verilmektedir.

Kuching

Kuching Malezya'nın Sarawak eyaletinin başkenti ve en kalabalık kenti ve Kuching Bölgesi'nin merkezidir. Borneo Adası'ndaki Sarawak'ın güneybatı ucunda, Sarawak Nehri üzerinde kurulmuştur.

Kuching, 1827 yılında Brunei Sultanı'nın bir temsilcisi tarafından kurulmuştur. Kent, Brunei İmparatorluğu yönetimi altındayken 1827'de Sarawak'ın üçüncü başkenti olmuştur. 1841 yılında, Brunei İmparatorluğu'nda patlak veren bir isyanı bastırmada yardım eden James Brooke'a bu yardımın karşılığı olarak bölgedeki toprakların devredilmesinin sonunda, Kuching Sarawak Krallığı'nın başkenti olmuştur.

20 - Kuching

Kuching

Charles Brooke'un yönetimi sırasında Kuching'de bazı altyapı yatırımları yapılmıştır. Bunların arasında kale, çarşı, hastane, kanalizasyon ve hapishane sayılabilir. Bu yatırımlar II. Dünya Savaşı'na kadar sürmüştür.

II. Dünya Savaşı sırasında Kuching, 1942'den 1945'e kadar Japon işgali altında kalmıştır. Japonlar, sivil tutukluları ve savaş esirlerini hapsetmek için Kuching yakınında Batu Lintang kampını kurmuşlardır.

II. Dünya Savaşı'nın ardından, Sarawak'ın son Racası Sir Charles Vyner Brooke, 1946 yılında Sarawak'ı bir İngiliz Kraliyet Kolonisi olarak İngiliz hükümetine devretmiştir. Kuching, Kraliyet Kolonisi döneminde de başkentlik görevini sürdürmüştür. 1963 yılında Malezya kurulduğunda Kuching, eyalet başkenti statüsünü korumuştur. O günden beri Kuching, iki ayrı yerel yönetim tarafından idare edilen iki idari bölgeye ayrılmıştır. Sarawak Hükümeti'nin idari merkezi, resmi olarak Kuching'in Petra Jaya bölgesindeki Satria Pertiwi Kompleksi'nde yer almaktadır.

Kentin içinde ve çevresinde Bako Milli Parkı, Semenggoh Yaban Hayatı Merkezi, Yağmur Ormanları Dünya Müzik Festivali (RWMF), eyalet meclis binası, The Astana, Fort Margherita, Kuching Kedi Müzesi ve Sarawak Eyalet Müzesi gibi turistleri çeken merkezler bulunmaktadır. Kuching'de yaklaşık 30 Km uzaklıkta Kuching Sulak Alanlar Milli Parkı (Kuching Wetlands National Park) bulunmaktadır.

Etimoloji

Charles Brooke 1839'da kentin yönetimini ele geçirdiğinde kent "Kuching" olarak anılıyordu. "Kuching" adının kökenine dair çeşitli kuramlar ortaya atılmasına karşın en kuvvetlisi Malaycada kedi anlamına gelen "kucing" sözcüğünden geldiğidir.

Tarihçe

Sarawak, Brunei'nin ilk sultanı Sultan Muhammed Şah'ın döneminden beri Brunei İmparatorluğu'nun bir parçasıydı. Kuching, 1827 yılında Brunei Sultanı'nın temsilcisi Pengiran Indera Mahkota tarafından kurulan Sarawak'ın üçüncü başkentiydi. Önceki iki başkent, 1599'da Sultan Pengiran Tengah tarafından kurulan Santubong ve 1820'lerde Datu Patinggi Ali tarafından kurulan Lidah Tanah idi. Kuching'in kuruluşu, 1824 yılında Sarawak Nehri'nin yukarı kısımlarında, yakınlardaki antimon cevherinin keşfedilmesiyle hız kazanmıştır.

Kuching'in kuruluşundan kısa bir süre önce bölgede yaklaşık yüz Malay ve üç hanelik Çinli nüfusun yaşadığını belirtmektedir. Mahkota'nın istediği vergi ve iş gücü talepleri yerel Malay şefleri tarafından hoş karşılanmadı. Şefler nehrin yukarı kısımlarına çekilip Dayaklarla ittifak kurarak Brunei'ye karşı ayaklandılar. Brunei Başbakanı Pengiran Raja Muda Hashim'in, isyancı şefleri yenmek için İngiliz maceraperest James Brooke'ten yardım istedi ve bu yardımın karşılığı olarak Sarawak valiliğini teklif ettiği. 1840 yılına kadar, taraflardan hiçbiri diğerine karşı üstünlük sağlayamadı. Pengiran Raja Muda Hashim daha sonra, isyanı bastırmasına yardım ettiği için bölgeyi James Brooke'a devretti. İsyan Kasım 1840'ta bastırıldı ve 24 Eylül 1841'de Brooke, "Raca" (Rajah) unvanıyla Sarawak Valisi olarak atandı. Bu atama, Sultan II. Ömer Ali Saifuddin'in valiliği onaylaması ve Brooke'un Sultan'a yıllık 2.500 dolar ödemesini koşulu koşmasının ardından, 18 Ağustos 1842 tarihine kadar resmen duyurulmadı. O tarihten itibaren Kuching, Brooke yönetiminin merkezi haline geldi.

Yönetim daha sonra yeğeni Charles Brooke tarafından sürdürüldü. İdari bir başkent olarak kent ilgi ve kalkınmanın odağı haline geldi. Yapılan iyileştirmeler arasında bir sağlık ve hijyen sistemi de yer alıyordu. 1874 yılına gelindiğinde şehir; hastane, hapishane, Margherita Kalesi ve daha pek çok binanın inşası dahil olmak üzere çeşitli kalkınma çalışmalarını tamamlamıştı.

Günümüzde Sarawak valisinin resmi konutu olan Astana (Saray), Brooke'un ilk konutunun hemen yanına inşa edilmiştir. Brooke burayı, 1869 yılında eşine bir düğün hediyesi olarak yaptırmıştı. Kuching, babasının ardından Sarawak'ın Üçüncü Rajah'ı olan Charles Vyner

Brooke döneminde de gelişmeye devam etti. II. Dünya Savaşı sırasında Japonların Sarawak'ı işgal etmesiyle Brooke yönetimi sona erdi.

II. Dünya Savaşı sırasında, 1941'de Pencap Alayı'ndan altı piyade müfrezesi Kuching'de konuşlandırılmıştı. Alay, Kuching'i ve Bukit Stabar hava sahasını Japonlar tarafından tahrip edilmekten korudu. Savunma ağırlıklı olarak Kuching ve Miri üzerinde yoğunlaşmıştı. Ancak 24 Aralık 1941'de Kuching, Japon kuvvetleri tarafından ele geçirildi. Sarawak, 11 Eylül 1945'teki resmi Japon teslimiyetine kadar üç yıl sekiz ay boyunca Japon İmparatorluğu'nun bir parçası olarak yönetildi. Japonlar, Mart 1942'den itibaren Kuching'in 5 Km dışında, savaş esirleri ve sivil tutuklular için Batu Lintang kampını işletti.

İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinin ardından kasaba varlığını korudu ve hiçbir hasar görmedi. Üçüncü ve son Racah olan Sir Charles Vyner Brooke, daha sonra 1 Temmuz 1946'da Sarawak'ı İngiliz Kraliyeti'ne devretti. Kraliyet Kolonisi döneminde hükümet, altyapıyı geliştirip iyileştirmek için çalışmalar yürüttü.

Malezya ve Kuching'in tarihini öğrenmeye çalıştığımda bir öğrencimin anlattıkları aklıma geldi. Öğrencim Malezyalı idi ve burs kazanıp İTÜ'de öğrenci olmuştur. Kendisine Malezya'nın tarihini sorduğumda kısaca şöyle anlatmıştı:

Önce Portekizliler geldi; bize kötü davrandılar. Ardında Hollandalılar geldi; Portekizlileri kovdular. Hollandalılar da bize kötü davrandılar. Son olarak İngilizler geldi bize medeniyeti öğrettiler; İngilizce konuşmayı öğrettiler.

İngilizlerin bölgeyi nasıl ele geçirdiklerini tarihi gelişmelerden öğreniyoruz. Bölge yöneticilerini bir şekilde ele geçiririp para karşılığında susturmaları, İngilizlerin becerdiği bir yöntem olarak görülüyor. Bu yöntemi halka sunuş biçimleri ise "medeniyeti getirmek" biçiminde oluyor.

Yönetim

Sarawak'ın başkenti olan Kuching, eyalet hükümetinin merkezi olması ve bakanlıklar ile kurumların neredeyse tamamının burada bulunması nedeniyle, tüm eyalet nüfusunun siyasi ve ekonomik refahında önemli bir rol oynamaktadır. Sarawak Eyalet Yasama Meclisi, şehrin bir banliyösü olan Petra Jaya'da yer almaktadır.

Kuching, Malezya'da iki belediye başkanı tarafından yönetilen tek kenttir. Kent, Kuching Kuzey ve Kuching Güney bölgelerine ayrılmıştır. Bu bölgelerden Kuching Güney bir belediye başkanı, Kuching Kuzey ise bir komisyon üyesi tarafından yönetilmektedir.

Coğrafya

Kuching, Borneo Adası'nın kuzeybatı kesiminde, Sarawak Nehri kıyısında yer almaktadır. Kuching kentinin sınırları güneyde Kuching Uluslararası Havalimanı'ndan kuzeyde Santubong ve Bako yarımadalarının kıyılarına; batıda Kuching Sulak Alanlar Milli Parkı'ndan doğuda Kuap Nehri halicine kadar uzanır.

Kuching kenti

Sarawak Nehri, kenti Kuzey ve Güney olarak ikiye böler. Kentin en yüksek noktası, kent merkezinin 35 Km kuzeyinde, Santubong yarımadasında bulunan 810,2 m yüksekliği olan Santubong Dağı'dır.

Gezilen ve Görülen Yerler

Kuching kentinde konakladığım otel tam Sarawak Meclis binasının karşısındaydı. Otel ile Meclis Binası arasından Sarawak nehri geçiyordu. Bu nedenle Meclis Binasının çok sayıda fotoğrafını çekme fırsatım oldu.

Sarawak Eyalet Yasama Meclisi Binası

Sarawak Eyalet Yasama Meclisi Binası (New Sarawak State Legislative Assembly Building), Malezya'nın Sarawak eyaletinin başkenti Kuching'de, Sarawak Nehri'nin kuzey kıyısında yer alan görkemli bir yönetim binasıdır.

Sarawak Eyalet Yasama Meclisi Binası (2014)

Bina; 114 metre yüksekliğe, 30,9 metre çapa ve 760 metrekarelik bir alana sahip olup dokuz kattan oluşmaktadır. Eyalet meclisi başkanı Dato Sri Mohd Asfia Awang

Nassar, binanın 100 yıl boyunca varlığını sürdüreceğini belirtmiştir. Binanın tasarımı, geleneksel bir Bidayuh topluluk evi olan ve dairesel bir yapıya sahip "baruk"tan esinlenilmiştir. Binanın kesiti dokuz köşeli bir yıldız şeklinde tasarlanmıştır. Yapının tepesinde, Malezya kraliyet şemsiyesine (Malayca: payung negara) benzer bir çatı tasarımı yer almaktadır.

Sarawak Eyalet Yasama Meclisi Binası (2014)

Halka açık izleme galerisi dokuzuncu katta bulunmaktadır. Sarawak eyalet yasama meclisi sekizinci katta yer almaktadır. Eyalet meclisi üyelerinin dinlenme salonu ise yedinci kattadır. Alt katlarda ise eyalet meclisi üyelerinin ofisleri, etkinlik salonları, toplantı odaları, bir oditoryum ve bir mescit (surau) bulunmaktadır. Eyalet yasama meclisi salonu, her birinin kendine ait ofisi bulunan 108 üyeyi ağırlayabilecek kapasitededir. Ayrıca yapıda kamu görevlileri için 142 koltuk, 300 kişilik bir tören salonu, 1.000 kişilik bir ziyafet salonu, 315 araçlık otopark ve bir geçit töreni alanı da mevcuttur.

Temeli Eylül 2004'te atılan bina, 31 Mayıs 2009'da tamamlandı. Resmi açılışı 27 Temmuz 2009 tarihinde Malezya Kralı Tuanku Mizan Zainal Abidin tarafından yapıldı.

Sarawak Nehri

Sarawak Nehri, Borneo Adası üzerinde yer alan Sarawak eyaletinin en önemli akarsularından biridir. Eyaletin başkenti olan Kuching kenti bu nehrin kıyısına kurulmuştur ve nehir, şehrin hem kültürel hem de ekonomik hayatının merkezini oluşturur.

Sarawak Nehri kenarında konser (2014)

Nehrin Kuching şehir merkezinden geçen kısmı, modern yürüyüş yolları, tarihi binalar ve restoranlarla çevrili Kuching Waterfront (Kordon Boyu) adlı popüler bir turizm merkezidir. Nehrin kenarında küçük grupların konder verdiklerini gördüm.

Nehrin iki yakasını birbirine bağlayan, sadece yayalara açık, S şeklindeki gelecek esintili Darul Hana Köprüsü (Darul Hana

Bridge) bu nehir üzerindeki en görkemli yapılardan biridir.

Nehirde yerel halk tarafından işletilen ve "Tambang" adı verilen geleneksel ahşap teknelerle nehir turları düzenlenir ve karşı kıyıya ulaşım sağlanır. Böyle bir tura katıldım. Oldukça ilginçti. Akşam üzeri katıldığım bu gezi, konferans onuruna düzenlendi. Tekne Sarawak nehri üzerinde bir süre ilerledi. Gemi üzerinde dans gösterisi yapıldı.

Sarawak Botanik Bahçesi

2014 yılında küçük bir botanik bahçe Sarawak Botanik Bahçesi Kuching Kuzey Şehir Komisyonu (DBKU) tarafından 2016 yılından bu yana geliştirilen Sarawak Botanik Bahçeleri, Kuching'in sürdürülebilir bir şehir olma imajını güçlendiren yeşil bir simge haline gelmiştir. Yaklaşık 200 dönümlük bir alana yayılan ve ikonik Sarawak Eyalet Yasama Meclisi binasının yakınında yer alan bu park; hem bölge sakinleri hem de ziyaretçiler için dinlenme, çevre eğitimi ve eko-turizm noktası olarak hizmet vermektedir.

Sarawak Botanik Bahçesi (2014)

Şehrin başlıca yeşil alanı olarak tasarlanan Sarawak Botanik Bahçeleri; arboretum, meyve bahçesi, etnik temalı bahçe, bataklık ormanı, geniş yürüyüş yolları ve Sarawak'ın kimliğini yansıtan özgün peyzaj yapıları gibi çeşitli cazibe merkezlerine ev sahipliği yapmaktadır. Özenle korunan yerel bitki örtüsü; burayı keyifli yürüyüşler, piknikler, fotoğrafçılık veya sadece doğal atmosferin tadını çıkarmak için ideal bir mekan haline getirmektedir.

DBKU; peyzaj düzenlemeleri, düzenli bakım çalışmaları ve kamusal tesis iyileştirmeleri yoluyla parkın geliştirilmesini ve korunmasını sürdürmektedir. Devam eden bu çabalar, yalnızca kentsel peyzajın kalitesini artırmakla kalmayıp, aynı zamanda Kuching sakinlerinin refahına ve sağlıklı yaşam tarzlarına da katkıda bulunmaktadır.

Bu kararlılık, parkın geçen Haziran ayında Johor Bahru'daki Ulusal Peyzaj Günü 2025 etkinlikleri kapsamında Ulusal Peyzaj Departmanı tarafından verilen "Rosa Sinensis Ödülü 2025"e layık görülmesiyle meyvesini vermiştir.

Bu ödül, mükemmel ve sürdürülebilir peyzaj yönetimi konusundaki başarının profesyonel bir takdiridir. Ödül, DBKU'nun Sarawak Botanik Bahçeleri'ni modern ve sürdürülebilir bir halk parkı modeli olarak hayata geçirme konusundaki başarısını simgelemektedir.

Bir dinlenme alanının ötesinde, Sarawak Botanik Bahçeleri aynı zamanda bir çevre eğitimi merkezi işlevi görmektedir. Yerel ve egzotik bitkilerden oluşan zengin bir koleksiyonun belirli bölgelerde sergilenmesi; alanı eğitim faaliyetleri, biyoçeşitlilik araştırmaları ve sürdürülebilirlik farkındalığı girişimleri ile sağlıklı yaşam etkinlikleri gibi topluluk programları için ideal bir merkez haline getirmektedir.

DBKU, tüm Kuching sakinlerini bu yeşil hazineden en iyi şekilde yararlanmaya, aynı zamanda onu koruyup ona sahip çıkmaya davet etmektedir. Sarawak Botanik Bahçeleri sadece bir dinlenme alanı değil; doğaya, kültürel mirasa ve geleceğe değer veren bir şehrin simgesidir.

Bahagian Camisi

Eski Kuching Camisi, "Masjid Bahagian Kuching" (Kuching Bölge Camii) veya kısaca "Masjid Lama" (Eski Cami) olarak da bilinir. Cami, eski Kuching'in merkezinde, Brooke Tersanesi yakınında, bir tepenin üzerinde dikkat çekici bir konumda yer almaktadır.

İlk cami, dönemin Malay evlerini andıran basit bir ahşap yapıydı ve 1847 yılında ünlü Malay lider Datuk Patinggi Ali'nin ailesi tarafından inşa edilmişti. Caminin ilk imamı, Datuk Patinggi Ali'nin damadı olan Datuk Patinggi Hacı Abdul Gapur'du.

1880 yılında Sarawak'a çimento ithal edilmeye başlandığında, cami tuğla ve beton sütunlarla güçlendirildi ve zeminleri betonla kaplandı; ancak çatısı hâlâ "belian" ağacı yapraklarıyla (geleneksel çatı kaplama malzemesi) örtülüydü. Daha sonra 1929'da Datuk'un ailesi ve halk, Rajah Hükümeti'nin de desteğiyle bir kubbe, pencereler ve bir minber ekleyerek camiyi yeniledi.

Bahagian Camisi (2014)

Eski cami, aynı alanda inşa edilecek yeni bir eyalet camisine yer açmak amacıyla 6 Şubat 1967'de yıkıldı. 1968'de hizmete açılan yeni cami; merkezi altın rengi bir kubbesi ve özellikle gün batımında güneşin altın rengi ışınlarını yansıtan çok

sayıda küçük kubbesiyle görkemli bir yapıdır. Bu yapı, aynı anda 4.000 kadar ibadet edeni ağırlayabilmektedir.

Sarawak Cultural Village

Sarawak Cultural Village, Borneo'nun zengin ve köklü yerli kültürünü tek bir çatı altında sunan, ödüllü bir "Yaşayan Müze" (Living Museum) kompleksidir. Kuching şehir merkezine yaklaşık 35-40 kilometre uzaklıkta, Santubong Dağı'nın eteklerinde yer alan bu 17 dönümlük köy, adanın derin iç kesimlerine seyahat etmeye vakti olmayan gezginler için harika bir kültürel özet sunar.

1991 yılında açılan ve Santubong Dağı'nın eteğinde kurulu olan bu köy, Iban, Bidayuh, Orang Ulu, Melanau, Penan, Malay ve Çinli gibi önemli grupları temsil eden uzun evlerin ve geleneksel evlerin replikalarını bir araya getiriyor ve el sanatları gösterileri ile kültürel performanslar sunuyor. Ziyaretçiler genellikle yeniden yaratılan köyler arasında yürüyerek binaların iç mekanlarını görüyor, dansçıları ve zanaatkarları izliyor ve genellikle ziyaretlerini yakındaki Damai Plajı veya diğer Santubong turistik yerleriyle birleştiriyorlar.

Sarawak Cultural Village (2014)

Ödüllü bir turistik yer olan bu merkez; günlük gösteriler, Budaya Restaurant'ta sunulan yerel lezzetler ve otantik etnik evlerdeki sürükleyici köy konaklama deneyimleri aracılığıyla Borneo kültürlerini hayata geçirmektedir. Sarawak Ekonomik Kalkınma Kurumu'nun (SEDC) tam mülkiyetindeki bir iştirak olan SCV, Sarawak'ın eşsiz kültürel mirasını küresel ölçekte sürekli olarak tanıtmak ve korumak amacıyla SEDC'nin turizm portföyü tarafından desteklenmektedir.

Köyde görülmesi gereken önemli yerler aşağıda anlatılmıştır:

7 Farklı Etnik Ev

Köy içinde Sarawak'ın en büyük yerli topluluklarına (Iban, Bidayuh, Orang Ulu, Penan, Melanau, Malay ve Çinli) ilişkin geleneksel mimari yapılar ve uzun evler (Longhouses) aslına uygun olarak inşa edilmiştir.

Etkileşimli Deneyimler

Her evin içinde, o kültüre ilişkin geleneksel kıyafetler giymiş yerliler sizi karşılıyorlar. Burada yerel el sanatlarının yapımı izleyebilir, üfleme borusu (sumpit) ile atış talimi yapabilir veya geleneksel pirinç keki gibi yerel lezzetleri tadabilirsiniz.

Sarawak Cultural Village (2014)

Kültürel Dans Gösterisi

Ziyaretçilerin en çok beğendiği etkinlik, köyün tiyatro salonunda günde iki kez (genellikle 11:30 ve 16:30 saatlerinde) düzenlenen canlı müzik ve dans gösterileridir. Farklı kabilelerin savaş ve hasat danslarını içeren bu şov yaklaşık 45 dakika sürmektedir.